

täneet — ja näillä toisilla oli vaan suurempa rikoksensa se, että he olivat tunnettuja sosialisteja. Ja sillä sitä useasti oli syytä tarpeeksi.....

Sitten eräänä yönä se tapahtui..... Varhain eräänä aamuna annettiin komendantille tuo surullinen raportti, että yöllä oli kaupungin lähistöllä ammuttu salaa erästä upseeria, joka oli haavoittuneena tuotu sairaalaan.....

Vihdoinkin! Poliisikomisarius, joka äskettäin oli pakopöytäkirjan kirjoittanut, oli hyvänä apuna komendantille. Hän tunsi alaisensa kaupungin kuin viisi sormeaan, ja hänellä oli syytä tehdä pienä leikkauksia sen punitessa demokratia-ruumissa.

Komisarius ja apteekkarit sekä eräs luotettu kaupungin teurastaja kutsuttiin heti komendantin vierokseen ja niin oli kaikkivaltias kenttä oikeus koolta.

Sitten käytiin lähimmästä kasarmista, komisarion valinnan mukana, hakemassa kymmenen vankia, joista noin puolet olivat kaupungin tunnettuja sosialisteja. Toiset olivat vaan summassa laumasta otettuja. Mitä sillä niin oli väliä, kunhan luku oli täysi.....

Ruuhkallisia kävivät vangit kuin ruuhkallisia kenttäoikeuden kuulusteltavina, jossa heidän muodon vuoksi tehtiin muutama kysymyksiä.

Katri Sofia Tenhonen (o. s. Kantokoski)

Synfynyt Lapualla, Lokaluoman kylässä, V. I. kesäk. 23 p. 1869; kuoli Kelloggissa, Idaho, tammik. 20 p. 1920, sairastettuna lyhyen aikaa sydäntautia. Sureman vainajaa jäin minä, hänen puolisonsa ja kymmenen lasta, seitsemän lastenlasta, yksi velti ja viisi vävyä täällä, kolme veljeä ja yksi sisko Suomessa, ynnä muita sukulaisia ja tuttavuuksia täällä ja Suomessa.

PUOLISO MÄNNE TENHONEN JA LAPSET

Saapui elos ilatheitä, Voimas saati loppuivat; Poski painui kalpeaksi, Tuli silmäs sammuvait. — Kastan hautasi kynnelin, Ei mita kukkia mulla, Vuota vaimoni rakkahin, Tahdon luoksesi tulla. — PUOLISO.

SUOMALAISILLE FARMAREILLE JA TALOJEN OMISTAJILLE LÄNNELLÄ.

Noin kahdeksan vuotta sitten toimi allekirjottanut Oregon Nursery Co:n asiamiehenä hedelmä- ja kartanopuiden taimille ja ovat silloin myymäni tuotteet antaneet niin hyvän tydytyksen, että saavuttavain tienne olen saanut kymmeniä kyselyjä puuntaimien hankinnasta ja siksi olen jälleen ottanut asiamiesoikeudet samoille tuotteille

Tällä kerralla en jouda matkustamaan, joten pyydän lähettämään tilaukset postitse.

AMMATTIMIEHENÄ JA OLLEN VUOROVAIKUTUKSESSA OREGONIN JA WASHINGTONIN MAANVILJELYSOPISTOJEN KANSSA VOIN SUOSITTAA PARHAAT HEDELMÄ- JA KORISTEPUULAJIT, SAMOIN KUN PUSKAKASVILAJIT JA RUUSUT ERI PAIKKUILLE.

Selittäkää mitä puita ja kuinka paljon haluatte, sekä maan laatu suunnilleen, niin teen luettelon laeista ja hinnat.

WM. MARTTILA, 826 Missouri Ave., Portland, Ore.

PORTLANDIN JA YMPÄRISTÖN SUOMALAISILLE KULUTTAJILLE

Portlandin unioitten Keskushallinnon kauppa, STATE EXCHANGE, odottaa kaikkien järjestyneitten työläisten kannatusta.

Nimi, kotipaikka, ammatti ja oiko ottanut osaa sotatoimiin — kysyttiin.

Kaksi vangeista oli ollut rintamalla mukana, vaan toiset eivät olleet ottaneet osaa mihinkään..... Mutta sosialisteja he myönsivät kaikki olevansa.

Ja mitäpä muuta todistuksia tarvittiinkaan..... Puolessa tunnissa oli kuulustelu päättynyt. Ja sitten kutsuttiin nämä pahaan aavistamattomat vangit yhtäalkaa kuulemaan tuomiota.....

Nöyrinä ja hiljaisina asettuivat miehet nyt odottamaan mitä heille ilmoitettaisiin. Moni oli hyvilläin, että hänen asiansa vihdoinkin oli otettu käsiteltäväksi ja että nyt pääsisi jo kotiin hätäntyneen perheen ja lasten lupske.....

Mitäpä tiesivät miehet, joilla oli pihdus omatunto, peliä? — Kukaan heistä ei ollut murhamut eikä ryöstänyt ketään. Monet olivat päivänvoin olleet koko kapinapuhua vastaan. Tosin oli paikkakunnalla tehty raakoja veritöitä ja ryöstöjä, mutta jokainen heistä puolestaan tuomitsi sellaiset rikokset. Ja sota on aina ollut sotaa. Sellaisia on aina tapahtunut sodissa ja kapinoisissa.

— Sen johdosta — alkoi komendantti kuivan virallisesti, — että viime yönä on erästä upseeria ammuttu salaa ja ampujalla ei ole tavattu, ja kun olen antanut julistuksen, jossa jokainen salalaukaus väkensä vastaan on määrätty rangaistavaksi siten, että kymmenen vankea ammutaan, niin on kenttäoikeus tuominnut teidät kaikki kuolemaan.....

Hiljainen, ikäänkuin vähäisen vihurin tapainen kuuhaa kuivassa heinäkeossa, kävi tuon lyhyen päätöksen julistamisen jälkeen nyt kymmenpäisessä, äsken niin rauhallisessa miesjoukossa.....

Miehet näyttivät tulleen niin yllytetyksi tuosta äkillisestä kuolemantuomionsa kuulmisesta, etteivät kyenneet muutamaa hetkeä muuta kuin kauhistunein ilmein katselemaan toisiaan ja kenttäoikeuden jäseniin sekä ympärillään huoneessa oleviin kiväärillä aseistettuihin vartioliikoihin.....

Viimeksimainittujen näkeminen nyt oli ikäänkuin vahvistuksena äsken kuululle tuomille, jota ennen he eivät olleet kiväärimiehiä juuri huomanneetkaan..... Kymmenen miestä koetti tuona hetkenä aivan kuin kauhistuttavasta unesta herätä todellisuuteen. Heidän kasvoliikunsa vaahvelivat ja kukin heistä yritti jotain sanaa, mutta tuloksena oli vain jokin epäselvä mutina..... Näytti aivan kuin riehet olisivat tulleet äkkiä myrkyksi.....

Komendantti viittasi tämän kahdeksan äänettömyyden kestäessä vartioliikolle, mutta nekin näyttivät kuin kiveytyneen paikalleen..... Vihdoin pääsi ensimmäisen kuolemantuomion kieli siteistä.

— Kuolemaanko? — kuolemaanko? — ja mistä syytä? — huudahti hän hillitysti ja hengästyneenä kuin olisi kilometrejä juossut. Nyt näyttivät toisetkin tuomiot heräävän tainnostilastaan, ja kukin heistä lausui sillä hetkellä jotain.....

— Enkö enää saa tavata lapsiani! — kysyi eräs kynneltien tulvissa ahavoittuneelle, karkelle poskipäälle.

— Oi rakkaani, äitini..... Isäni..... huokasi aivan nuorukainen kuolemantuoneen herpessemana.

— Vanhurskaan Jumalan nimessä, onko tämä kaikki totta! — Olemeko tuomitut kuolemaan! — Täytyykö meidän nyt kuolla? — huusi voimakkaasti eräs vanhempi tuomitusta, luoden samalla miellipuolisuutta lähentelevän, kysyvän katseen tuomareihinsa.

Tuo katse oli niin vaativa ja uhkaava, että oikeuden jäsenet näyttivät hätkähtävän..... Samalla käänäsivät toisetkin kuolemantuomitut kysyvän, hurjan katseensa tuomareihin. He näyttivät ikäänkuin yhteisesti saavansa kuulua vihdoinkin oikean totuuden, ja että heitä oliikin tähän asti vain suotta säikäytetty ja peloteltu.....

Komendantti nousi tuomarinistumeltaan pöydän päästä, käsi revolverin kahvalla; jota esimerkiksi seurasivat komisario ja apteekkarikin. — Luuletteko minun leikkii laskevan! — vastasi komendantti ja katsahti käskävästi vartioston johtajaan.....

— Teillä on määräykset, tehkää velvollisuuksenne! — lausui hän siten jyrkästi ja polstui sturalaisineen toiseen huoneeseen.

Vartioston johtaja, nuori polkainen, kehotti tuomituita postumaan huoneesta ja liittyi vartioliikoihin, jotka sulki vangit keskeensä. Ja kulkua lähti astelemaan ääneti kaupungin poliisivankilaa kohti.

Kuolemantuomitut kulivat kuin varjot, silmissä täysiä, tuijottaivallime.

Vartioston sotilaat olivat myöskin ääneti. Heikin näyttivät saaneen kuin iskun päähänsä..... Tuolla eräs sotilasta tarjosi savukkeita tuomituille. Sanaakaan ei puolta eikä toiselta kotvaan lausuttu..... Kuoleman majasteetti oli sitonut kaikkien kiellet.

Siellä täällä joku tuomituita pyyhkäsi silmiinsä nouseita "kynnetä tai huokasi raskaasti..... Tällä tavallako sitä nyt ruvettanee lakia lukemaan — lausui eräs sotilas kuin itseksensä.

— Tämä on siitä julistuksesta — ja kun ne olivat ampuneet yhtä meikäläistä, — vastasi toveri.

— Mutta eihän sitä nyt sopisi summassa ruveta ampumaan ketä käsimin sattuu..... Pitäisi koettaa saada se syyllinen käsimin..... Nämähan ovat viattomia siihen tekoon — intti ensimmäimintu kuuluvammiin.

— Niin ovat; mutta nyt kostetaan sukua myöten, kuin entinen rätkisäksä toisen talon kissalle, — nauhahti kolmas.

Hiljaa siellä komens vartioston johtaja. — Meidän asiamme ei ole arvostella kenttäoikeuden tuomioita. Ja siksi toisekseen näkemin ovat kaat vähän välittäneet täällä isäntäin ollessaan meikäläisten kuolemantuomion julistamisista tai toimeenpanoista..... Mutta nyt ovat osat vaihtuneet! — lausui johtaja painavasti.

Sotilaat, samoin kuin vangitkin, astuivat edelleen hiljaisina kohti päämääräänsä. Vartioston johtajan ylpeä "osien vaihtumisesta" ei näytänyt tekevän toivoitua vaikutusta keheneään. Kuolemanraskas mieliala painoi niin saattajia kuin saatettaviaakin.

— Milloin meidän lähtöme kottaa? — kysyi lähinnä vartioston johtajaa marssiva vanhi tyneisti.

— Huomennaamulla kello viisi — vastasi puhuteltua hiljaa, mutta siksi kuuluvasti, että lähinnä olevat pari muutakin vankia sen kuuli.

— Huomennaamulla viiden aikaan. Aamulla kello viisi..... totsivat vangit kuiskaten tuon uutisen ja lämpänä kulkeville kohtalotoverilleen mies mieheltä. Kukin heistä nosti silloin hetkeksi katseensa ylös toverihiinsa — ja toiset vilkaisivat kelloihinsa. Sitten taas alkoi sama tylsä tuijotus ja ääneton kulku kohti vankilaa — kohti puolen vuorokauden kuluttua koittavaa kuolemaa.....

Työtä siinä oli ennenkuin kymmenen miestä oli soraan peittynyt. Juuri kun hauta oli alkanut peittyä ja hautaajat heittelivät viimeisiä lapioilla soraan ammuttujen haudalle, kajatti juhlaillena kaupungin kirkontornista kellojen soitto.

— Hautauskelloja soitetaan! — Sepäs sattui! — tuumi eräs. Äänetonä nojasivat miehet lapiolhinsa ja kuuntelivat kirkonkellojen kuminaa.....

Niiden ääni tuntui niin särkyneeltä, valittavalta ja surunvoittoiselta. Ne todellakin muistuttivat hautauskellojen soittoa, vaikka ne tällä kertaa ilmoittivat yhden kristikunnan suurimmista kirkkojuhlista alkaneeksi.....

Nyt vasta muistivat hautaajatkin, että oli pyhä, kristikunnan juhlapäivä..... Ja ikäänkuin häveten rikkoonsa sabattia moisella työllään, lähtivät kiiruusti haudoitua.....

Samoihin aikoihin ajeli komendantti autolleen ahtaista katuja. Oliin sairasuoneen kohdalla; ja samassa hänelle muistui mieleen tuo sala-ampujan uhriksi joutunut upseeri.

Hän päätti mennä tervehtimään haavoittunutta ja tiedustelemaan hänen tilaansa.

Auto seisautti ja komendantti astui sairaalaan. Haavoittunut istui sängyssään tyyntyneen varassa ja vihelteli floisesti. Hänen silmänsä verivät väi ja konjankin löyhkä täytti huoneen.

Komendantti tervehti ystävällisesti. — Sepä oli onni, etteivät paremmin osanneet! Kuten näen, voitte kai hyvin? — Aivan hyvin. Pieni narumu vain, joka pian paranee. Mutta olihan se ikävä vahinko, josta olin saattanut tulla vakavampaakin.....

— Vahinko?! — keskeytti komendantti äkkiä. — Niin. Toverini kanssa olimme aika hönössä jo käsitelimme revolverita hiukan huolimattomasti, jolloin toveritani laukesi ja kuula sattu tuohon olkalahakseen.....

— Mutta minulle ilmotettiin, että joku oli salaa ammuttu..... mika joku pilleskelijä kapinotseija! — huudahti komendantti hämmästyneenä.

— Niinhän siitä ilmotettiin, mutta se oli juttua! — nauroi haavoittunut. — Näin meidän kesken, — asia saa tietysti sellaisenaan vyyssäkin.....

— Mutta minä olen pannut kymmenen kapinallista menemään..... Tänä aamuna ne kello viisi ammuttiin..... Sepä oli ikävänlainen erehdys! — Ollis pitänyt ilmottaa minulle aivan todellinen laita..... — harmitteli komendantti levottomana.

Haavoittunut nousi sängystään äkkiä ylös. Hän tyhjensi yhdellä siemauksella juomalasilisen konjakkia vuoteensa viereillä olevalla pöydältä ja jäi säikähtyneellä silmäyksillä tuijottamaan kysyvästi komendanttiin.

— Hehkari soikoon! — Se oli ikävä erehdys tosiaan..... Perhana! — Miksi ette tiedustellut asiaa paremmin? Mikä kiltre sillä oli!..... Voi, voi, — huudahti sairas ja kuume alkoi kohota, sillä suuret kipisarat olivat nousseet äkkiä otsalle.....

— Rauhoittukaa! Ei se mitään sellainen erehdys! — lohdutteli komendantti, kaataen itselleen juomalasilisen konjakkia ja ryyppäen sen hitäisesti.

Haavoittunut painautui vuoteelleen ja hänen silmänsä valpuivat kiinni..... — Nukku! — kuiskasi komendantti ottaen vielä vahvan ryyryn, sekä hipien potistui sairaan luota, jatkuen konjakkihöyryjen nousessa aamuajeluun.

Mutta sairaassa oli todettu kuumeen äkkiä arveluttavasti nousseen ja sairas oli alkanut samalla hauri, huutaen ja kiroten jostakin käsitämättömästä erehdyksestä..... Vaan kun lääkäri oli antanut jotakin ruohottavaa, oli sairas nukkunut levottomaan horrosuuteen.....

Komendantti, komisario ja apteekkarit istuivat viimeinainnut luona..... — No, skool! — esitti isäntä. Herrat joivat kaikkia mahdollisia maljoja; kuten kaupungin "valloituksen" maljan, sodan onnelliseen päätymiseen muistoksi, jne., mutta mieliala ei tahtonut sittenkään nousta..... Jokainen heistä oli tunteinaan sydämellään jotain suurta edesvastuun tunnetta, jotsin kuin omanantunnon soimaa, joka ei kevennyt väkijouma-höyryjenkään nousussa.

Woodland, Wash.

Paperipula. Niin se paperipula se tuntuu vaikuttavan. Tätäkin kirjettä se on hidastuttanut ainakin kaksi päivää.

Osaotimme kokouksessa tk. 1 p. päätettiin tilata yksi osake Toverin rakennusyhdistyksestä. Ompeluseuran naiset tilittivät osaston kassaan \$46.60. Kuka uskaltaa väittää, ettei naisista ole hyötystä Ihanellittokomiteaan valittiin Otto Saastamoinen allekirjottaneen tilalle.

Kirjallisuusyhdistyksen kokouksessa valittiin yhdistykselle johtokunta tälle vuodelle. Päätettiin tk. 15 p. mennä joukolla haahille ja tehdä pikku töitä. M. m. päätettiin istuttaa puita haalin edustalle. Naiset hommaavat leivokkia ja keittävät kahvia. Töitten johtokomiteaan valittiin Mrs. Haakkinen, J. Wilson ja E. Huttunen, sekä muonakomiteaan Mrs. Saastamoinen ja Mrs. Torppa. Sils kaikkiin lähemme silloin siltä varalta että teemme pikku töitä haallimme.

Fred Koski.

SAKSAN ITSENÄISTEN VAALIVOITTO

Berliini. — Äskeisissä kunnallisvaaleissa Elbingissä, noin 60,000 asukasta käsittävässä teollisuuskaupungissa, saivat riippumattomat sosialistit 29 paikkaa kuudestakymmenestä, josta vastoin enemmistösosialistit saivat ainoastaan viisi. Kahdeksan muuta puoluetta otti osaa va-

HALUTAAN TIETOJA

Haluaisin tietää missä on JACK STEIKARI, Lapualla, V. I. ja veikoni JACK JOHNSON, vanhaan nimen OJA, kotoinen Kalajoelta, O. I. Kaikkia kirjeet tervetulleita. MRS. SELMA JOKI, Box 11, Hammond, Ore. (9)

H. SALOMAA Räättäli Naisille ja Miehille

Uudet kankaat saapuneet. Työ ja sopivaisuus taataan. Hinnat kohtuulliset. — 545 No. Tower Ave. CENTRALIA, WASH.

RÄÄTÄLI I. HIIBACKA

valmistaa naisten ja miesten vaatteita kohtuullisilla. Vanhat myös siitettään. 110 K. Street ROCK SPRINGS, WYOMING

URHO JOHNSON Ilwaco, Wash.

Käsittelee ensiluokan ruokatarvareita kohtuullisilla hinnoilla.

ED. NELSONIN PALLOHAALI

ILWACOSSA on paras paikka kulluttua joutoaikansa.

REUMATISMI

Kivut jalossa ja kästen nivelissä sekä yllimalkaan koko ruumiissa, ovat kaikki reumatismien tunnusmerkkejä. — Tämä tauti on yleinen kansainvälisesti keuhkokuumeesta, johon ilmestysuuteista y. m. Kun kirsi kalvaa lihaksi ja muuttuu toisesta ruumiin osasta toiseen kutsutaan sitä kuume-reumatismiksi. Kun taas keuhkokuumeen jäsenissä kutsutaan sitä krooniseksi reumatismiksi, ja kun tuntuu kovaa kivittävä kipua ja jalat ajeltuvat on se lehmä eli n. k. lehmä.

Woodland, Wash.

Leipzigin Volksblatt selittää menestyksen syyksi pääasiassa sen että riippumattomilla on tarmokas päivälehti, mikä levisi laajalti työläisten keskuuteen konepajoissa ja torpedovenneissä.

TANSKALAISETKO OSTELEET AANIA

Berliini, helmik. 5. — Tanskalaisen syytetään lahjoneen voilla, lihalla ja muilla ruokatarpeilla sekä vaatetuksella äänestäjiä vaalitaistelussa Schlesvigin yleisäänestyksessä. Useita saksalaisia, jotka ovat ilmoittaneet äänestävänsä Tanskan hyväksi on ruvettu nimittämään "kinkku-tanskalaisiksi" maamies-tensä taholta.

Tageblattnin kirjeenvaihtaja sanoo vaihtokurssin antaneen tanskalaisille tilaisuuden harjoittaa tarmokasta propagandaa ja he ovat paljon kiinteimistöjä Flensburgissa, jossa heillä nyt on kolme sanomalehteä. Kirjeenvaihtaja kuitenkin ennustaa äänestyksen tuloksen olevan saksalaisten puolella jos kaikki äänikelpoiset äänestävät.

VIENISTÄ VIEDÄÄN LISÄÄ LAPSIA ITALIAAN

Vieni, helmik. 6 p. — Italiasta saapui tänne toissa päivänä juna, jolla viedään 2,500 nälkäistä lasta täältä Milanoon lopuksi talvea. Ennen tätä on jo yhdeksän lähetetty näiden kiihdyttämällä lapsiä vietyä tältä Italiaan. Tuhansia lapsia, jotka ovat niin heikkoja, että eivät voisi kestää noin pitkän matkan vaivoja, on kerätty sairaaloihin, missä heitä huolletaan.

OSCAR KOSKEN PALLOHUONE on saatavana

tupakotta, juomia ja makeisia ynnä kalkanlaista ajanviettoa 44½ No. 3rd St.—249 B. Couch St. Portland, Oregon

Dr. Toivo Johnson

palveltuana Yhdysvaltain meriväessä hammaslääkärinä on nyt tavattavissa: Room 405 Morgan Bldg. PORTLAND, OREGON Tunnit: 9—12, 1—4:30 ja sopimuksen mukaan. Puhelin: Main 8338.

Suomesta Kirjoja!!!

SUOMESTA ON JUURI SAAPUNUT pieni määrä kirjoja, joita on yleisesti kaivattu suuresti koko sodan ajan, jolloin kirjojen saanti Suomesta on ollut mahdoton: Alempana luettuja kirjoja on vaan rajoitettu määrä, joten saadaksenne tilatkaa heti.

Uusi Lääkeliede, kirj. Louis Kuhne, sid. \$2.00 Kasvojen Ilmeoppi, kirj. L. Kuhne, sid. 1.00 Järjestel. Miehille, kirj. J. P. Muller, sid. 1.00 Järjest. Lapsille, kirj. J. P. Muller, sid. 1.00

TOVERIN KIRJAKAUPPA

BOX 99, ASTORIA, ORE.

BOSTON DENTISTS

(Alexanderin vaatetuksen päällä. — Vastapäätä Hayes & Hayes Pankkia. Aberdeen, Wash.

Kivuton hammaslääkäri

On yleensä tunnettu että menettelytapamme ovat ehdottomasti käynnöllisiä yhtä hyvin kuin ne ovat kivuttomia. Olette usein kuulleet kivuttomasta hammasten korjauksesta ja niin monta ihmistä on juuri täten johdettu harhaan että he tuskin enää uskovat sellaista olevan olemassaakaan. Jos olette hermostunut ja uskotte että ette voi kärsiä niistä tuskia niin tulkaa silloin suoraan meidän konttorimme, ette tule erehtymään.

Menetetyt hampaat. Jos olette menettäneet hampaan, niin teidän tulisi kiireimmiten saada uudet niiden tilalle. Te ette voitaisi kilpajuoksuissa jos toinen jalka olisi poissa. Myöskään te ette voi täydellisesti syödä ateriaita jos on puutteelliset hampaat. SILAUS JA LIHITYS (Crowns and Bridges) Takaamme kaiken työmme kirjallisesti.

Tässä konttorissa kaikki silaus ja lihitys tehdään pysyvästi. Meillä on erikoiskoneisto jolla teemme korjauksiamme ja hampaamme tulevat aivan yhtä hyviksi kuin ennenkin. Neuvottelu ja tarkastus vapaasti. Hinnat mitä kohtuullisimmat.

DR. DORFNER Minun menettelytapani on nyt sama kuin se oli vuosia sitten että annan parhaimman palveluksen hintoja huomioon ottamatta.

Rahaa Lähetetään Suomeen

Me tämän kautta haluamme ilmottaa liikeuttavillemme ja ystävillemme, että me nyt taaskin välittämme, kuten ennenkin, rahalahetyksiä Suomeen postin tai sähkösanom. välityksellä. KURSSI ON Smk. 22.00 Dollarista NIELSEN & LUNDBECK Vanhin ja Suurin Suomalainen Pankkiiriliike Amerikassa 24 STATE ST., NEW YORK, N. Y. Konttori Chicagossa, 176 North Dearborn St., Chicago, Illinois

STATE EXCHANGE

PUHELIN: Main 3127 Cor. 2nd and Taylor, Portland, Oregon